

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 261/2018 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Sanna Paanukoski, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö
- metsäasiantuntija Lea Jylhä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- EU-metsäasioiden päällikkö Karoliina Niemi, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ympäristöministeriö
- Luonnonvarakeskus
- Suomen metsäkeskus
- Koneyrittäjien liitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan metsätuhojen torjunnasta annettua lakia muutettavaksi siten, että lakiin sisällytettäisiin määräajaksi säännös, joka koskee korvauksensaajia koskevia vaatimuksia. Lisäksi lain voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että laajojen metsätuhojen torjunnasta aiheutuneista kustannuksista ja vahingoista maksettavia korvauksia koskeva säännös olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2021 saakka.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Valiokunnan mietintö MmVM 24/2018 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013, jäljempänä metsätuholaki) tavoitteena on turvata metsien hyvä terveydentila. Lailla pyritään erityisesti pitämään metsien pahimpien tuohyönteisten kannat riittävän alhaisella tasolla. Metsällä tarkoitetaan aluetta, johon sovelletaan metsälakia (1093/1996).

Suomen ilmoitettua metsätuhoja koskevan tukijärjestelmän Euroopan komission notifioitavaksi komissio antoi asiasta päätöksensä 17 päivänä toukokuuta 2018. Komission päätöksessä on tarkasteltu tuen kasautumista. Suomi on ilmoittanut, ettei metsätuholaissa tarkoitettu tuki kasaudu muiden tukien kanssa. Tähän liittyen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että metsätuholain 10 §:ssä tarkoitettua korvausta ei myönnetä, jos korvauksensaaja on saanut 10 §:ssä tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseen muuta julkista tukea tai verojärjestelmän kautta myönnettävää tukea taikka näitä tukia yhdessä.

Lisäksi komission päätöksessä on ehto, jonka mukaan tuensaajina eivät voi olla vuosien 2014–2020 suuntaviivojen (2014/C 204/01) 35 kohdan 15 alakohdassa tarkoitettujen vaikeuksissa olevien yritysten. Tuensaajina eivät voi myöskään olla yritykset, joille on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on todettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi. Esityksessä nämä säännökset ehdotetaan säilytettäväksi metsätuholain uuteen 10 a §:n 2 momenttiin.

Edellä on todettu, että metsätuholaissa metsällä tarkoitetaan aluetta, johon sovelletaan metsälakia. Metsälain 2 §:n 2 momentin 6 kohdasta käy ilmi, että metsälakia ei sovelleta oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita. Yleiskaavalla ohjataan kaava-alueen käyttöä yleispiirteisesti määrittelemällä ja sovittamalla yhteen esimerkiksi asuinalueiden, työpaikkojen, palvelujen ja liikenneväylien sijainti. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että uudet rakentamiseen varatut alueet sijoittuvat usein metsäalueille. Kaikki kaavamerkinnot eivät kuitenkaan toteudu käytännössä heti, vaan osa alueista säilyy metsäisinä useita vuosia. Ne eivät kuitenkaan kuulu metsälain ja sitä kautta myöskään metsätuholain soveltamisalaan. Metsätuhon sattuessa ei maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä tehtävää metsätuholain 9 §:n mukaista torjuntaa voida ulottaa tällaisille alueille.

Voimassa olevia yleiskaavoja on noin 2 700 kappaletta. Edellä mainittujen alueiden kokonaismäärästä ei ole olemassa tietoa, sillä kaava-aineistoja ei ole digitoituina, harmonisoituina eikä ajantasaisina saatavilla. Myöskään kaavojen toteutumisesta ei ole saatavissa tietoa, joten alueiden määrää ja laajuutta ei voida arvioida.

Valiokunta toteaa, että maa- ja metsätalousministeriö on käynnistämässä metsälain ja metsätuholain arvioinnin, jossa metsälain ja metsätuholain soveltamisalaa on tarkoitus arvioida. Lisäksi on jo käynnistynyt ympäristöministeriön vetämä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus. Valiokunta pitää välttämättömänä, että edellä todettu metsälain ja metsätuholain soveltamisalaa koskeva kysymys selvitetään arvioinnissa ja otetaan huomioon uudistuksessa.

Valiokunnan mietintö MmVM 24/2018 vp

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 261/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 7.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Kari Kulmala sin
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius